

Smyslová aktivizace pro seniory od Lore Wehner

POKRAČOVÁNÍ

Umění porozumět

Hana Vojtová

V úvodu a prvním článku (Rezidenční péče 2/11) jste měli možnost, stejně jako účastnice prvního vzdělávacího modulu, seznámit se obecně s konceptem smyslové aktivizace a především s tím, že každé skupinové setkání, každý kontakt s uživatelem je promyšlený, a přesto je realizován tak, aby fungoval jako přirozená součást péče.

Abychom byli schopni reagovat na podněty přicházející od uživatele, musíme porozumět jeho řeči, vyjadřování, náznakům a umět se přizpůsobit, zacílit péči i aktivizaci. Právě téma s názvem „Umění porozumět“ bylo stěžejním pojátkem pro další dva vzdělávací moduly: gerontologie a gerontopsychologie.

Každý, kdo pracuje se seniory, by měl znát pojem gerontologie. Tento obor je souhrnem poznatků o stárnutí a stáří. Stárnutí je přirozený proces života, který každý člověk vnímá a přijímá odlišně. Všichni známe vitální osmdesátníky, s obrovskou chutí a elánem do života, ale známe i ty, kteří již v šedesáti rezignují a pečlivě si střeží každou novou nemoc, kterou používají jako omluvu, že například sport už pro ně není. Tím chci říci, že si v péči musíme uvědomit, že biologické a psychologické

procesy stárnutí jsou vědomé nebo nevědomé, ovlivněné sociálními, kulturními a náboženskými aspekty. Na jedné straně je to kvalita života podmíněná zdravím starých lidí, např. při

úvahami nad zadanými otázkami vede lektor účastníky k nalézání vlastních odpovědí. Takovou otázkou předloženou skupině je např.: „Zamyslete se nad úlohou starého člověka (80+) dnes a v minulosti.“

Pokud si sami odpovíte na tuto otázku, prakticky si dokážete odpovědět, jak důležitou roli v životě seniora hrají vazby s rodinou, víra, tradice, vzpomínky a následně vás navedou na nejvhodnější téma pro smyslovou aktivizaci.

Vzpomínky a zkušenosti budou předmětem

dalšího modulu nazvaného „Poznání knihy života“, kterým vás společně s tématem „Montessori pro seniory“ provedu v dalším díle.

Ing. Bc. Hana Vojtová, ředitelka Domov seniorů Mistra Křišťana Prachatice

ztrátě sluchu, zraku někdy chuti, ale také hybnosti rukou a prstů, které dříve tak hbitě pletly, a na straně druhé to jsou psychické zákonitosti, které se mohou měnit působením sociálního prostředí, podporou nebo naopak odmítáním, které vychází ze společnosti. Modul zaměřený na gerontopsychologii pak volně navazuje a zaměřuje pozornost účastníků na orientaci v psychických poruchách ve stáří a především na demenci tak, aby si účastnice kurzu uvědomily, jak důležitou roli hraje třeba komunikace, tón hlasu nebo jednoduchost ve vyjadřování právě ve vztahu k lidem s tímto druhem omezení.

Oba vzdělávací moduly navádějí k odpovědím na otázky, jak sestavit skupinu uživatelů s různým tělesným omezením a jak důležité je předem vše plánovat. Je také důležité znát možná rizika, to znamená uvědomit si předem, že pokud si klienta, který má naslouchátko na pravém uchu, posadím při aktivizaci na levou stranu kruhu, předem jej tím vystavuji izolaci. Nalézt spojení mezi znalostmi teoretickými a naučit se rozpoznávat skupinové cíle a dynamiku skupiny je dlouhý proces, který musí účastnice vzdělávání dlouho cvičit a proto nikoho nepřekvapí, že vzdělávání a každý modul je veden jako práce se skupinou, jako aktivizace všech zúčastněných. Také vlastními

SMYSLOVÁ AKTIVIZACE POHLEDEM ÚČASTNICE VZDĚLÁVÁNÍ

Jsem ráda, že se účastním vzdělávací smyslové aktivizace. Jsou to nové znalosti, kterými se učím vnímat lidi a věci kolem sebe. Při výuce se často „smyslově aktivizujeme“ a jsem překvapená, jak vnímám obyčejnou kyticí květin – cítím její vůni, vnímám její barvy. Když následně stejné smysly při aktivizaci probouzím u našich obyvatel, je to i pro mě velmi krásný, uspokojivý pocit. Také klientka dotykem zkoumá a vnímá, že květina, právě vyndaná z vázy, má mokřý stonek i to, že je pružný, a ta vůně probouzí tolik vzpomínek. Díky tomu se dovidám, kde bydlela, že stejné květiny rostly u nich na zahradce a jak ráda tam s manželem seděla. Někdy dříve z mého pohledu uzavřená a nepřístupná seniorka se při smyslové aktivizaci uvolní a rozovídají. A to je pro mě veliký úspěch...

**Lenka Zemanová
pracovnice přímé obslužné péče**

Pozvánka na konferenci

v rámci projektu „Smyslová aktivizace pro seniory – vzdělávání zaměstnanců v inovativním, podpůrném, na smysly zaměřeném konceptu aktivizace a jeho zavedení do praxe“, která se uskuteční dne 19. 10. 2011 v Národním domě v Prachaticích. Záštitu nad konferencí převzala náměstkyně hejtmana Jihočeského kraje Mgr. Ivana Stráská. Na konferenci vystoupí autorka konceptu Lore Wehner, M.A. **Bližší informace v Domově seniorů Mistra Křišťana Prachatice, tel.: 388 306 145, email: sekretariat@domovseniorupt.cz Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj.**